Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-11-09

LS 2016-0987

Landstingsstyrelsen

Uppdatering av finanspolicy för Stockholms läns landsting

Föredragande landstingsråd: Torbjörn Rosdahl

Ärendebeskrivning

Uppdatering av gällande finanspolicy för Stockholms läns landsting efter genomförd översyn. Antagen policy föreslås gälla från den 1 januari 2017.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att godkänna finanspolicy för Stockholms läns landsting enligt landstingsdirektörens förslag, att gälla från och med den 1 januari 2017.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landstings finanspolicy uppdateras årligen. De förändringar av finanspolicyn som föreslås i årets uppdatering syftar till att förstärka styrningen och dialogen kring finansiella risker i samband med upphandlingar. Vidare föreslås förtydligande kring etiska riktlinjer för landstingets placeringar.

Landstingets finanspolicy skall präglas av balanserat risktagande och långsiktighet och presenterat förslag till uppdaterad finanspolicy avspeglar mycket väl den utgångspunkten.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 oktober 2016
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Ändringsbilaga finanspolicy 2017

Torbjörn Rosdahl

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Styrning och ekonomi

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-10-31

LS 2016-0987

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -11- 02
Dnr LS 2016-0987
Rotel I

Uppdatering av finanspolicy för Stockholms läns landsting

Ärendebeskrivning

Uppdatering av gällande finanspolicy för Stockholms läns landsting efter genomförd översyn. Antagen policy föreslås gälla från 1 januari 2017.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 31 oktober 2016
Förslag till finanspolicy för Stockholms läns landsting
Ändringsbilaga finanspolicy 2017

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna finanspolicy för Stockholms läns landsting enligt landstingsdirektörens förslag, att gälla från och med den 1 januari 2017.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Stockholms läns landstings finanspolicy uppdateras årligen. Detta med anledning av att regelverket för den finansiella verksamheten inom landstinget ska ha hög aktualitet och vara väl anpassat efter rådande förutsättningar i omvärlden. De förändringar av finanspolicyn som föreslås i årets uppdatering syftar till att förstärka styrningen och dialogen kring finansiella risker i samband med upphandlingar samt revideringar av policyn i syfte att korta ned och förtydliga formuleringar. Vidare föreslås förtydligande kring etiska riktlinjer för landstingets placeringar.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige fastställde finanspolicyn för Stockholms läns landsting den 15 december 2015, § 194 (LS 2015-0946). Syftet med

finanspolicyn är att den ska utgöra ett övergripande regelverk för den finansiella verksamheten inom hela Stockholms läns landsting och därutöver ange ansvarsfördelningen mellan landstingsfullmäktige, landstingsstyrelsen, AB Stockholms läns landstings Internfinans (Internfinans) och övriga nämnder och bolagsstyrelser.

Överväganden
Föreslagna förändringar i finanspolicyn har utarbetats med hänsyn tagen till aktuell finansiell riskanalys för koncernen. I förslaget finns ett flertal förändringar som tydligare reglerar ansvarsförhållanden mellan AB Stockholms läns landsting Internfinans och koncernens bolag och förvaltningar och som ska leda till förstärkt styrning och förbättrad dialog.

Generella förändringar i finanspolicy har föreslagits vilka innebär att ett arbete är påbörjat i syfte att ensa struktur och terminologi. I dokumentet har genomgående förtydligande gjorts avseende att ansvaret att identifiera finansiella risker fortfarande ligger på respektive förvaltning och bolag. Förvaltningar och bolags rapporteringsskyldighet betonas starkare i den uppdaterade finanspolicyn.

Förslag på förändringar har gjorts avseende förskottsbetalning och riktlinjer för hantering av undantag från dessa regler. Den föreslagna förändringen av undantag från förskottsregeln tar hänsyn till att koncernens förvaltningar och bolag är olika till storlek och verksamhet. Förslaget ger ingen bestämd nedre beloppsgräns för undantagen utan AB SLL Internfinans ska informeras och besluta om hantering när förskott uppstår. Detta ska leda till att förvaltningar och bolag ska fatta underbyggda beslut om man väljer att i vissa specifika fall inte kräva bankgaranti.

Förändrade skrivningar har gjorts avseende handel med utlandet och upphandling i utländsk valuta. I likhet med hantering av förskottsbetalningar föreslås den nedre beloppsgränsen för undantag tas bort. Den nya skrivningen tar fasta på att AB Stockholms läns landsting Internfinans ska konsulteras innan förvaltningar och bolag utsätts för någon slags valutarisk.

En ny skrivning föreslås framhålla behovet av att jämna ut upplåningsbehovet över tid och inte endast omfatta refinansieringsbehovet. Detta genom att föra in flera faktorer, som exempelvis landstingets investeringsplaner.

Ett förtydligande har gjorts gällande att landstinget ska vara en ansvarsmedveten placerare och följa ett antal etiska riktlinjer i de fall landstinget har överskottslikviditet att placera. Detta innebär bland annat att placeringarna ska göras utifrån internationella normer enligt FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsibles Investments).

Avsnittet kring riskhantering avseende medelsförvaltning har komprimerats och tydliggjorts. Ett undantag föreslås för att kunna hantera förtida finansiering i syfte att minska riskerna i upplåningen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Godkännande av finanspolicyn enligt detta tjänsteutlåtande medför inga direkta ekonomiska konsekvenser. Vissa förslag till förändringar bör leda till en ökad styrning av finansiella risker, vilket i sin tur kan leda till lägre kostnader för landstinget.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tillförordnad landstingsdirektör

Henrik Gaunitz
Ekonomidirektör

Stockholms läns landsting

Diarienummer
LS 2016-0987

Policy

Finanspolicy 2017

Gäller för Stockholms läns landsting

Dokumenttyp	Fastställd	Giltig till och med
Dokumentnummer	Fastställd av	Upprättad av
Informationssäkerhetsklass		

Innehållsförteckning

1. Syfte, tillämpning och mål 4
1.1 Syfte 4
1.2 Tillämpning 4
1.3 Mål 4
1.4 Uppdatering av finanspolicyn 4

2. Organisation och ansvarsfördelning 5
2.1 Ansvarsnivåer 5
2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning 5
2.2.1 Landstingsfullmäktige 5
2.2.2 Landstingsstyrelsen 5
2.2.3 Landstingsstyrelsens förvaltning 6
2.2.4 Internfinans 6
2.2.5 Nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse) 6

3. Styrande principer för finansiell koncernsamordning 7
3.1 Sammanhållen finansförvaltning 7
3.2 Internbanken – Internfinans 7
3.3 Bolag och förvaltningar 7
3.4 Koncernkontosystem 7
3.5 Likviditetsprognoser 7
3.6 Riskhantering 7
3.7 Placeringar (utlåning) 8
3.8 Lån (inlåning) eller finansiell leasing 8
3.9 Förskottsbetalning 8
3.10 Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta 9
3.11 Borgen 10

4. Uppföljning 11
4.1 Generell rapportering av efterlevnad 11
4.2 Specifik rapportering 11
4.3 Avvikelser 11

5. Internfinans upplåning och skuldförvaltning 12
5.1 Finansieringsalternativ 12
5.2 Riskhantering avseende upplåning och skuldförvaltning 12
5.2.1 Betalningsberedskap 12

5.2.2 Skuldens räntebindningstid 12
5.2.3 Derivat i skuldförvaltningen 12
5.2.4 Skuldens förfallostruktur 13

6. Internfinans förvaltning av likvida medel 14
6.1 Tillåtna placeringar 14
6.2 Riskhantering avseende medelsförvaltning 14

7. Internfinans övriga hantering 15
7.1 Koncernens valutarisk 15
7.2 Koncernens förskottsbetalningar 15
7.3 Koncernens motpartsrisk i derivat 15

8. Hantering av pensionsförpliktelser 16
8.1 Koncernens pensionsförpliktelser 16
8.1.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser 16
8.1.2 Hantering av avsatta medel till pensioner 16

1. Syfte, tillämpning och mål

1.1 Syfte

Finanspolicyn anger styrande principer och riktlinjer för den finansiella verksamheten inom hela landstingskoncernen, Stockholms läns landsting.

1.2 Tillämpning

Finanspolicyn är styrande för samtliga nämnder och styrelser. Policyn gäller från och med den 1 januari 2017 och ersätter den tidigare policyn (LS 2015-0946). Policyn gäller tills en ny uppdatering beslutas. Den finansiella verksamheten inom landstinget är koncentrerad till koncernens internbank, AB SLL Internfinans (Internfinans). Internfinans riktlinjer för den finansiella verksamheten[1] utgör ett komplement till finanspolicyn när det gäller koncernens finansiella hantering. Dessa riktlinjer innehåller ytterligare preciseringar. I koncernens Ekonomihandbok finns därtill detaljerade föreskrifter för koncerngemensamma rutiner som utgår från bland annat denna policy.

1.3 Mål

Landstinget ska i enlighet med kommunallagen 8 kap 2 § förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Landstinget ska inom de riskramar som anges i denna policy sträva efter att erhålla god avkastning på medelsförvaltningen och ådra sig så låga kostnader som möjligt för finansiering och skuldförvaltning.

Målsättningen vad gäller landstingskoncernens betalningsströmmar ska vara att eliminera onödig kapitalbindning samt att utforma betalningsrutiner så att betalningsströmmarna flyter optimalt.

1.4 Uppdatering av finanspolicyn

Landstingsfullmäktige ska minst en gång varje år besluta om uppdatering av finanspolicyn.

[1] ”Riktlinjer för den finansiella verksamheten för AB Stockholms läns landstings Internfinans”, fastställd av Internfinans styrelse och anmäld till landstingsstyrelsen.

2. Organisation och ansvarsfördelning

2.1 Ansvarsnivåer

Följande ansvarsnivåer gäller. Internfinans är koncernens internbank.

Beslutande ansvarsnivå	Verkställighetsnivå (förvaltning/bolag)
Landstingsfullmäktige	Landstingsstyrelsen
Landstingsstyrelsen	Landstingsstyrelsens förvaltning
Års-/bolagsstämma och styrelse för Internfinans	Internfinans
Övriga nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse)	Övriga förvaltningar och övriga helägda bolag

2.2 Ansvars- och befogenhetsfördelning

Nedan definieras fördelning av ansvar, befogenheter och verkställighetsansvar som ska gälla för den finansiella verksamheten.

2.2.1 Landstingsfullmäktige

- Ansvarar för att förvaltningen sker i överensstämmelse med kommunallagen 8 kap 2 – 3 §§.
- Beslutar om finanspolicy, det vill säga övergripande mål, regler och riktlinjer avseende all finansiell verksamhet i landstinget.
- Beslutar om landstingets externa utlåning.
- Beslutar om ramen för landstingets samlade finansiering.
- Beslutar om borgensåtaganden.

2.2.2 Landstingsstyrelsen

- Ansvarar för landstingets medelsförvaltning samt hantering av finansiella risker.
- Beslutar om avtal mellan landstinget och extern förvaltare.
- Träffar samverkansavtal mellan landstinget och Internfinans.
- Ansvarar för säkerställande av att målet avseende betalningsberedskap uppfylls.
- Beslutar om borgensåtaganden om maximalt 50 miljoner kronor årligen (högst 10 miljoner kronor per beslut).

2.2.3 Landstingsstyrelsens förvaltning

Landstingsstyrelsens förvaltning är landstingsstyrelsens verkställande verksamhet och ansvarar för verkställande av följande:

- uppföljning av att den finansiella verksamheten bedrivs i enlighet med fastställd finanspolicy
- upprättande av förslag till avtal mellan landstinget och förvaltare, avseende såväl intern som extern förvaltning, dock ej vad gäller donationsmedel.

2.2.4 Internfinans

Bolaget ska fungera som internbank med landstingsstyrelsens uppdrag att enligt avtal:

- hantera intern in- och utlåning
- agera externt i låne- och placeringsfrågor för hela landstingskoncernens räkning
- hantera finansiella risker för landstingskoncernen
- administrera landstingets koncernkonto
- förvalta donationsmedel i enlighet med stiftelseförvaltningens placeringspolicy

2.2.5 Nämnder/styrelser (års/bolagsstämma och styrelse)

- Ansvarar för att förvaltningens/bolagets finansiella verksamhet hanteras i enlighet med finanspolicy.
- Ansvarar för att vid behov upprätta lokala riktlinjer för att säkra efterlevnad av finanspolicy.
- Ansvarar för verksamhetens finansnetto.
- Avhänder sig uppkomna finansiella risker i samråd med Internfinans.
- Rapporterar följsamhet av finanspolicy samt inkommer med likviditetsprognoser.

3. Styrande principer för finansiell koncernsamordning

3.1 Sammanhållen finansförvaltning

Landstingskoncernen tillämpar en sammanhållen finansförvaltning.

3.2 Internbanken – Internfinans

Landstingskoncernen har upprättat en internbank, AB SLL Internfinans, som spelar en central roll i koncernens finansförvaltning. Internfinans agerar externt i finansiella frågor för hela landstingskoncernens räkning. Detta innebär bland annat att Internfinans hanterar hela koncernens skuldförvaltning och koncernens identifierade finansiella risker.

3.3 Bolag och förvaltningar

Förvaltningar och bolag ska alltid samråda med Internfinans vid ärenden med externa motparter och får inte självständigt agera i finansiella frågor.

3.4 Koncernkontosystem

Koncernen ska ha ett gemensamt koncernkontosystem för alla förvaltningar och helägda bolag. Förvaltningar/bolag ska utnyttja konto i koncernkontosystemet och verksamheterna ska som regel inte använda bank- eller girokonto utanför systemet. För eventuella undantagsfall där förvaltning/bolag utifrån verksamhetsbehov kompletterar användande av koncernkonto med annat konto, ska det tillses att likvida medel skyndsamt förs över till koncernkontosystemet.

3.5 Likviditetsprognoser

För att Internfinans ska kunna sköta sina åtaganden på ett optimalt sätt behövs väl underbyggda likviditetsprognoser från verksamheterna inom koncernen. Varje förvaltning/bolag ska rapportera likviditetsprognoser i enlighet med instruktioner som utgår från Internfinans behov.[2]

3.6 Riskhantering

All ekonomisk verksamhet för med sig risker i någon form, operativa och/eller finansiella. För finansiella risker gäller att varje förvaltning/bolag ska identifiera dessa, rapportera dem till Internfinans och i samråd med Internfinans besluta hur de bäst bör hanteras. För exempel på finansiella risker, se bilaga 1.

I de fall finansiella instrument används i säkringssyfte och dessa ska säkringsredovisas ska detta dokumenteras i enlighet med Rekommendation

[2] Instruktioner återfinns i koncernens Ekonomihandbok.

21, Redovisning av derivat och säkringsredovisning, utgivet av Rådet för kommunal redovisning.

3.7 Placeringar (utlåning)

Förvaltning/bolag som vill placera likvida medel ska göra detta hos Internfinans till marknadsmässiga villkor. Internfinans förvaltning av likvida medel regleras i kapitel 6. Övrig utlåning till landstingsexterna parter får endast ske efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Villkoren ska då fastställas för varje enskilt ärende.

3.8 Lån (inlåning) eller finansiell leasing

Förvaltning/bolag som vill uppta lån ska göra detta i samråd med Internfinans. Finansiell leasing får användas såvida det inte finns beslutad restriktion mot detta, men endast i samråd med Internfinans. Utfärdande av publikt lån eller annat upptagande av kredit på marknaden verkställs endast av Internfinans. Upptagande och förtidslösen av lån inom koncernen sker till marknadsmässiga villkor.

Förvaltning/bolag ansvarar för att balansera ränteomsättningsrisken på sin skuldportfölj genom att reglera den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden (räntebindningen). Om inga andra lokala riktlinjer utfärdas gäller att denna räntebindning ska uppgå till mellan 0 och 5 år. I samråd med Internfinans kan dock egna lokala riktlinjer för räntebindningen anpassade till den enskilda enhetens verksamhet och riskprofil upprättas.

3.9 Förskottsbetalning

Förskottsbetalning förekommer där betalning av vara eller tjänst sker innan leverans och innan dess att förskottet i allt väsentligt kan ses som upparbetat

Vid förskottsbetalning uppkommer risk för att leverantören hamnar på obestånd innan leveransen har utförts och godkänts. Landstingets förvaltningar/bolag bör i möjligaste mån undvika förskottsbetalningar vid upphandlingar. Förvaltning/bolag ansvarar för att något av nedanstående alternativ vid varje tidpunkt är uppfyllt:

Grundregel

Om förskottsbetalningar ändå sker ska förvaltningar/bolag ha erhållit bankgaranti eller motsvarande garanti från leverantören innan betalning av förskott erläggs. Bankgaranti eller motsvarande garanti ska utfärdas av institut med ratingnivå på lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Bankgaranti eller motsvarande garanti ska avse tiden fram till dess varan eller tjänsten har levererats och godkänts.

I det fall annan garanti än bankgaranti erhålls ska förvaltning/bolag kunna påvisa att säkerhet minst motsvarande bankgaranti erhålls.

Undantag
Undantag från kravet på garanti sker endast i samråd med Internfinans.

Förskottering utan skydd medför ett aktivt risktagande. För varje undantag måste förvaltning/bolag i förväg förse Internfinans med en skriftlig motivering till undantaget. Motiveringen ska minst beskriva leverantörens kreditvärdighet, förskottets löptid och storlek samt annan samtida kreditexponering mot leverantören.

Bevakning av leverantör, förskott, garanti och aktuell ratingnivå åligger respektive verksamhet.

3.10 Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta

Landstingets verksamhet är i det närmaste helt kronbaserad och utländsk valuta ingår därför inte som en naturlig del av betalflödena. Trots det kan verksamheten ådra sig valutarisk, det vill säga att rörelser i utländsk valuta påverkar betalflödet i svenska kronor, på olika områden. Det gäller exempelvis större fordonsupphandlingar, prisjusteringsklausuler i avtal eller löpande inköp från utländska motparter. Valutariskerna på de olika områdena ser mycket olika ut och någon generell rekommendation om att valutasäkring ska ske kan inte ges utan det måste tas från fall till fall.

Oavsett vilken sorts valutarisk en enhet är utsatt för gäller att risken regelbundet ska uppskattas och rapporteras till Internfinans. I övrigt gäller att:

- Det åligger varje förvaltning/bolag att samråda med Internfinans kring valutasäkringsåtgärder.
- Om valutarisken bedöms vara marginell relativt förvaltning/bolags verksamhet ligger beslut om valutasäkring på förvaltning/bolags ansvar.
- För större investeringsprojekt med valutarisk gäller att valutasäkringsstrategi för sådant ska tas fram i samråd med Internfinans före beslut fattas som innebär att landstinget tar på sig valutarisken.
- I upphandlade avtal gäller att prisjusteringar på grund av valutarörelser endast är tillåtet om det kan påvisas att det finns affärsmässiga skäl till detta.

3.11 Borgen

Borgen får inte tecknas till förmån för kommersiell verksamhet utanför landstingskoncernen. Landstinget åtar sig borgensåtaganden endast i undantagsfall. I sådana fall ska landstingsfullmäktige/landstingsstyrelsen besluta om borgensåtagandet i varje enskilt fall. Därvid tar landstinget en avgift som motsvarar avgiften för bankgaranti. Landstingsfullmäktige kan dock i varje enskilt fall besluta att avgift för borgen inte ska uttas. Landstingsstyrelsen får besluta om borgensåtaganden inom en årlig totalram om högst 50 miljoner kronor, med ett högsta belopp om 10 miljoner kronor för varje beslut.

För borgensåtaganden gällande pensionsförpliktelser hänvisas till kapitel 8.

4. Uppföljning

4.1 Generell rapportering av efterlevnad

Varje förvaltning/bolag ska rapportera efterlevnad av finanspolicyn enligt gällande anvisningar i koncernens Ekonomihandbok. Rapportering ska avse aktiviteter som är utförda under hela bokslutsperioden som rapporteras. Efterlevnaden ska återrapporteras till landstingsfullmäktige vid delårs- samt årsbokslut.

Det åligger varje förvaltning/bolag att inom ramen för internkontroll löpande identifiera, utvärdera och hantera de finansiella risker och åtgärder som i enlighet med finanspolicyn är planerade, beslutade eller vidtagna. Samtliga identifierade finansiella risker och åtgärder ska återrapporteras i samband med delårs- och årsbokslut inom respektive enhets styrelse- och nämndbeslutade internkontrollplaner och statusrapporter.

4.2 Specifik rapportering

Varje förvaltning/bolag ska till Internfinans löpande inrapportera valutarisker, förskottsbetalningar, bankgarantier samt övriga identifierade finansiella risker, därtill ska inrapportering ske efter instruktion från Internfinans.

Internfinans är slutmottagare av ovanstående rapportering och ska tillse att denna används i den finansiella riskhanteringen, inkluderat att bevaka och följa upp eventuella koncernövergripande limiter behandlade i övrigt i finanspolicyn.

Internfinans ska löpande rapportera efterlevnaden av sin egen styrdokumentation till Internfinans styrelse.

4.3 Avvikelser

Om avvikelse från finanspolicy konstateras ska Internfinans riskkontrollfunktion snarast meddelas och avvikelsen snarast behandlas i enlighet med gällande rutiner för avvikelsehantering inom Internfinans som fastställts av Internfinans styrelse.

5. Internfinans upplåning och skuldförvaltning

5.1 Finansieringsalternativ

Nedan specificeras tillåtna alternativ för finansiering:

- upplåning i bank, finansiella institutioner eller börsnoterade bolag
- utgivande av skuldebrev avsedda för allmän handel eller ställda till viss juridisk person
- leasing
- finansiering på annat sätt eller från annan part, genom särskilt beslut av landstingsstyrelsen

5.2 Riskhantering avseende upplåning och skuldförvaltning

5.2.1 Betalningsberedskap

För att säkerställa kortsiktig betalningsförmåga ska betalningsberedskapen för landstingskoncernen i genomsnitt per kalendermånad uppgå till minst 3 veckor, dvs. 21 kalenderdagar. Betalningsberedskapen utgörs av outnyttjade bindande kreditlöften och likvida medel. Det bedömda behovet av betalningsberedskapen i kronor definieras som summan av verksamhetens kostnader och finansiella kostnader under rullande 12-månaders period beräknat till och med senaste bokslut dividerat med 365 multiplicerat med målet för betalningsberedskapen uttryckt i antal dagar.

5.2.2 Skuldens räntebindningstid

För att balansera ränteomsättningsrisk, regleras den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden för skuldportföljen. Skuldportföljens räntebindningstid ska uppgå till mellan 2 och 5 år.

5.2.3 Derivat i skuldförvaltningen

Användning av räntederivat förutsätter god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker samt administrativa rutiner för att hantera dessa affärer. Räntederivat får användas till att påverka portföljens ränteomsättningsrisk i enlighet med ovanstående mandat. Derivaten ska medräknas vid beräkning av skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid. Tillåtna derivat är ränteterminer, FRA-kontrakt, ränteswappar, ränteoptioner och kombinationer av dessa instrument. Innan ett derivat används för första gången ska Internfinans styrelse godkänna instrumentet.

5.2.4 Skuldens förfallostruktur

Med hänsyn tagen till landstingets investeringsplaner och finansieringsmöjligheterna i marknaden ska en spridning av låneförfallen eftersträvas så att lånebehovet inte blir alltför stort under en enskild tidsperiod.

6. Internfinans förvaltning av likvida medel

6.1 Tillåtna placeringar

Landstingskoncernens likvida medel får enbart placeras som bankinlåning (inklusive deposit) och i räntebärande papper.

Vid placeringar i räntebärande papper ska följande beaktas:

Som en ansvarsmedveten investerare ska placeringar undvikas i företag vars huvudverksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, tobaksprodukter, alkoholhaltiga drycker eller pornografi. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftningen följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. De internationella normerna är uttryckta i FN:s deklarationer och konventioner. Investeringar skall därmed endast ske i företag som följer FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsibles Investments).

Uppföljningen ska ske regelbundet. Vid överträdelse ska lämpliga åtgärder föreslås för Internfinans styrelse.

6.2 Riskhantering avseende medelsförvaltning

Landstingskoncernens likvida medel ska förvaltas med låg risk och stor hänsyn ska tas till framtida likviditetsbehov. Placeringar får endast i undantagsfall ha en återstående löptid på över 12 månader, derivat får inte användas i medelsförvaltningen.

Kreditrisken skall beaktas och placeringar i räntebärande värdepapper får endast ske om emittenten har en rating motsvarande lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

I övrigt begränsas risken av gällande regelverk i Riktlinjer för den finansiella verksamheten.

7. Internfinans övriga hantering

7.1 Koncernens valutarisk

Tillåtna derivat vid hantering av valutarisk är valutaterminer, valutaswappar och valutaoptioner. Innan ett derivat vid hantering av valutarisk används för första gången ska Internfinans styrelse godkänna instrumentet.

7.2 Koncernens förskottsbetalningar

Det totala belopp för landstingskoncernen som vid varje tidpunkt får vara utestående gällande beviljade undantag för förskottsbetalningar utan uppfyllda ratingkrav är maximalt motsvarande 100 miljoner kronor.

7.3 Koncernens motpartsrisk i derivat

Landstinget får ha banker med ratingnivå på lägst en av följande som motparter vid användandet av derivat:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

Om fullgoda säkerheter ställs av motparten anses motpartsrisk mot denna motpart inte föreligga och därmed behöver ratingkravet ej tillämpas. Beslut om sådan hantering fattas av Internfinans styrelse.

8. Hantering av pensionsförpliktelser

8.1 Koncernens pensionsförpliktelser

8.1.1 Borgen gällande pensionsförpliktelser

Landstinget tryggar bolagens pensionsförpliktelser genom en kommunal borgen under förutsättning att bolagen är helägda av landstinget och så länge bolagen bibehåller kollektivavtal om pensioner som tecknats av landstinget samt så länge bolagen använder sig av den av landstinget anlitade pensionsadministratören. Landstinget tryggar dessutom genom en kommunal borgen Locum AB:s pensionsförpliktelser samt solidariskt med Norrtälje kommun TioHundra AB:s pensionsförpliktelser.

8.1.2 Hantering av avsatta medel till pensioner

Landstingets årliga avsättning till pensionsmedel återlånas till verksamheten. Dessa medel används för att finansiera landstingets investeringar och utlåning görs i enlighet med reglerna i denna policy.

Med landstingets (resultatenheten Koncernfinansiering) pensionsförpliktelser avses följande:

- Landstingets förvaltningsorganisation
- Den del av pensionsförpliktelser upparbetade i helägda bolag som inte förts över från koncernfinansiering till respektive bolags balansräkning
- AB Storstockholms Lokaltrafik – pensionsförpliktelser intjänade före 1992

Landstingets bolag får inte bilda pensionsstiftelser eller på annat sätt externt hantera sina pensionsförpliktelser utan godkännande av landstingsfullmäktige.

Bilaga 1: Definitioner av några finansiella risker

Kreditrisk/Motpartsrisk	Kreditrisk är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser.
Marknadsrisk	Marknadsrisk är variationer i värdet på tillgångar/skulder eller framtida betalningsflöden på grund av rörelser i de finansiella marknaderna. Ränterisk och valutarisk är olika former av marknadsrisk.
Likviditetsrisk	Likviditetsrisk är risken för att det inte i alla lägen finns en väl fungerande marknad för exempelvis upplåning, placering eller riskhanterande transaktioner.
Ränterisk	Ränterisk är variationer i värdet på tillgångar och skulder då räntenivåer ändras.
Ränteomsättningsrisk	Ränteomsättningsrisk uppstår då man lånar/placerar till rörlig ränta och har sitt upphov i förändringar i korta fixingräntor.
Valutarisk	Valutarisk kan huvudsakligen delas in i transaktionsrisk och omräkningsrisk (translationsrisk).
Transaktionsrisk	Transaktionsrisk uppstår då förändringar i värdet av utländsk valuta påverkar betalflöden i den egna valutan. Transaktionsrisken påverkar resultaträkningen.
Omräkningsrisk	Omräkningsrisk uppstår då förändringar i värdet av utländsk valuta påverkar värdet av tillgångar och skulder i den egna valutan. Omräkningsrisken påverkar balansräkningen.

Bilaga 2: Ordlista

Bankgaranti	Bank garanterar (mot avgift) det belopp som kunden kan åläggas betala för att han inte fullgjort sina åtaganden gentemot tredje man. Det kan gälla entreprenad- eller leveranskontrakt, framtida fakturakrediter eller för andra åtaganden.
Betalningsberedskap	Betalningsberedskapen uttrycks i antal dagar och beräknas som likvida medel inklusive outnyttjad avtalad checkräkningskredit och lånelöften i förhållande till landstingskoncernens genomsnittliga driftskostnad per dag.
Deposit	Tidsbunden placering (lån) av medel i bank med i förväg bestämd förfallotidpunkt. Vanligen med kort löptid.
Derivat	Finansiellt instrument vars värde baseras på och följer värdet på en underliggande tillgång eller ett underliggande index. Exempel på derivat är optioner och terminer.
Finansiell leasing	Vid finansiell leasing köper ett finansbolag in varan och hyr ut den till leasingkunden. Leasingkunden står själv för service, underhåll, försäkringar etc. Kunden står även för de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet.
Förfall	Innebär att samtliga rättigheter och skyldigheter i ett avtal upphör. Oreglerade mellanhavanden kan dock kvarstå.
Limit	En begränsning i den nivå på risk som man får eller är villig att utsätta sig för.
Löptid	Tiden från ”i dag” till och med förfallodagen.
Räntebindningstid	Avtalad ränteperiod, kan vara skild från lånets löptid.

Ändringsbilaga finanspolicy 2017

Generellt Finanspolicy

Årets föreslagna revidering av Finanspolicyn ser mer omfattande ut än tidigare år då en hel del arbete har lagts på att korta ner textmassan samtidigt som det funnits behov av att förtydliga vissa tidigare formuleringar. De föreslagna ändringar som innebär en förändring i betydelse specificeras på följande sidor medan förändringar av annan karaktär beskrivs kort nedan:

- Generellt har ett arbete påbörjats att ensa upplägg och terminologi i Finanspolicyn med den mall som SLL Styrning och ekonomi utarbetat för styrande dokument inom landstinget.
- (3.6) Ansvaret att identifiera finansiella risker ligger fortfarande på respektive förvaltning/bolag. Nytt är rapporteringsskyldigheten till Internfinans.
- (3.7) Texten flyttad från det som tidigare var 6.2.5
- (3.9) Viss förändring då det enligt definitionen räcker med att förskottet i allt väsentligt kan ses som upparbetat för att garanti inte längre krävs.
- (4.2) Återigen påminns om att förvaltning/bolag löpande ska rapportera finansiella risker till Internfinans.
- (5.2.2) Internfinans övergick i början av året till att i skuldförvaltningen använda sig av en normportfölj för räntebindningen. Detta gör att kravet på utvärdering mot treårig jämförelseränta inte längre är relevant.
- (7.1) Strykningen av sista meningen i avsnittet följer av de föreslagna förändringarna i punkt 3.10
- (Bilaga 1) Definitionerna av finansiella risker har uppdaterats.
- (Bilaga 2) Även här har vissa förklaringar uppdaterats.

3.9 Förskottsbetalning (Undantag)

Befintlig lydelse	Ny lydelse
Undantag från kravet på bankgaranti eller motsvarande garanti enligt ovan kan beviljas i samråd med Internfinans om leverantören har en godkänd rating enligt grundregeln. Garanti utfärdad av koncernens moderbolag eller ett av moderbolaget till 100 procent ägt bolag inom samma koncern som motparten kan även accepteras efter samråd med Internfinans förutsatt att aktuellt bolag har rating enligt grundregeln. Om inget av ovanstående villkor är uppfyllt kan förvaltningar/bolag i samråd med Internfinans besluta om att inte skydda förskottsbetalning om beloppet är högst 20 miljoner kronor samtidigt per motpart och leverans sker inom sex månader. Förvaltning/bolag ska i detta fall förse Internfinans med en bedömning av leverantörens kreditvärdighet som motiverar varför undantag ska göras. Bevakning av garanti åligger respektive verksamhet.	Undantag från kravet på garanti sker endast i samråd med Internfinans. Förskottering utan skydd medför ett aktivt risktagande. För varje undantag måste förvaltning/bolag i förväg förse Internfinans med en skriftlig motivering till undantaget. Motiveringen ska minst beskriva leverantörens kreditvärdighet, förskottets löptid och storlek samt annan samtida kreditexponering mot leverantören.
Motivering till förändring	
Den föreslagna förändringen av undantag från förskottsregeln tar hänsyn till att SLL:s förvaltningar/bolag är väldigt olika till storlek och verksamhet. Inga exakta ramar för undantagen kommer därför att vara anpassade till samtliga förvaltningar/bolag. Det väsentliga är att respektive förvaltning/bolag informerar när förskott uppstår samt att man fattar ett väl underbyggt beslut om man väljer att i vissa specifika fall inte kräva bankgaranti.	

3.10 Handel med utlandet, upphandling i utländsk valuta

Befintlig lydelse	Ny lydelse
Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknat till svenska kronor, förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras. Exempel på detta är prisklausuler som refererar till växelkursförändringar och betalflöden i utländsk valuta. I samband med upphandling är det tillåtet att sluta avtal med koppling till utländsk valuta. Landstingets förvaltningar/bolag bör dock i möjligaste mån undvika detta. Förvaltning/bolag ansvarar för att bedöma behovet av valutasäkringsåtgärder samt att tillräckliga valutasäkringsåtgärder vidtas. Då det föreligger valutarisk, det vill säga om avtal avses tecknas med koppling till utländsk valuta, gäller att förvaltning/bolag vid varje tidpunkt totalt får ha valutarisk på högst 20 miljoner kronor som ej är valutasäkrade. Det totala belopp som vid varje tidpunkt inte är valutasäkrat enligt detta undantag får dock maximalt uppgå till motsvarande 100 miljoner kronor. Om valutarisken för förvaltning/bolag kan komma att överstiga 20 miljoner kronor ska Internfinans kontaktas i förväg för avstämning av huruvida valutasäkring ska ske eller ej. Utformningen av valutasäkring samt graden av säkring ska överenskommas mellan Internfinans och upphandlande verksamhet innan avtal i utländsk valuta tecknas. **Om bedömningen efter avstämning med Internfinans är att valutasäkring ska ske gäller följande:** • För flöden längre än 9 månader, men kortare än 12 månader, gäller att minst 50% behöver säkras. • För flöden längre än 6 månader, men kortare än 9 månader, gäller att minst 75% behöver säkras. • För flöden närmare i tiden än 6 månader gäller att minst 90% behöver säkras. I det fall det i avtal finns option på att köpa viss	Landstingets verksamhet är i det närmaste helt kronbaserad och utländsk valuta ingår därför inte som en naturlig del av betalflödena. Trots det kan verksamheten ådra sig valutarisk, det vill säga att rörelser i utländsk valuta påverkar betalflödet i svenska kronor, på olika områden. Det gäller exempelvis större fordonsupphandlingar, prisjusteringsklausuler i avtal eller löpande inköp från utländska motparter. Valutariskerna på de olika områdena ser mycket olika ut och någon generell rekommendation om att valutasäkring ska ske kan inte ges utan det måste tas från fall till fall. Oavsett vilken sorts valutarisk en enhet är utsatt för gäller att risken regelbundet ska uppskattas och rapporteras till Internfinans. I övrigt gäller att: • Det åligger varje förvaltning/bolag att samråda med Internfinans kring valutasäkringsåtgärder. • Om valutarisken bedöms vara marginell relativt förvaltning/bolags verksamhet ligger beslut om valutasäkring på förvaltning/bolags ansvar. • För större investeringsprojekt med valutarisk gäller att valutasäkringsstrategi för sådant ska tas fram i samråd med Internfinans före beslut fattas som innebär att landstinget tar på sig valutarisken. • I upphandlade avtal gäller att prisjusteringar på grund av valutarörelser endast är tillåtet om det kan påvisas att det finns affärsmässiga skäl till detta.

utrustning eller liknande i framtiden (beställningsoption), i utländsk valuta, behöver inte beställningsoptionen valutasäkras då man i detta fall alltid har alternativet att inte utnyttja den. Så snart avtal finns om att beställningsoption ska utnyttjas ska dock betalningar kopplade till optionen valutasäkras enligt reglerna ovan i detta avsnitt.	

Motivering till förändring

Den föreslagna förändringen av upphandling i utländsk valuta tar hänsyn till att SLL:s förvaltningar/bolag är väldigt olika till storlek och verksamhet. Inga exakta ramar för undantagen kommer därför att vara anpassade till samtliga förvaltningar/bolag. I tillägg till det är SLL påverkad av valutarörelser på många olika sätt och låter sig därför inte fångas i ett enda mått. Den nya skrivningen tar fasta på att Internfinans ska konsulteras när förvaltning/bolag är utsatt för någon slags valutarisk, men att det i de flesta fall är upp till respektive förvaltning/bolag om de anser att risken bör säkras eller inte.

5.2.4 Skuldens förfallostruktur

Befintlig lydelse	Ny lydelse
Landstingets låneförfall ska spridas över tiden så att refinansieringsbehoven inte blir allt för stora under en enskild tidsperiod.	Med hänsyn tagen till landstingets investeringsplaner och finansieringsmöjligheterna i marknaden ska en spridning av låneförfallen eftersträvas så att lånebehovet inte blir alltför stort under en enskild tidsperiod.
Motivering till förändring	
Den nya skrivningen framhåller behovet av att jämna ut upplåningsbehovet över tid och inte endast refinansieringsbehovet. Detta genom att föra in flera faktorer, såsom landstingets investeringsplaner, i policyn.	

6.1 Tillåtna placeringar

Befintlig lydelse	Ny lydelse
Nedan specificeras tillåtna alternativ för placering av likvida medel: • räntebärande värdepapper • bankinlåning inklusive deposit	Landstingskoncernens likvida medel får enbart placeras som bankinlåning (inklusive deposit) och i räntebärande papper. Vid placeringar i räntebärande papper ska följande beaktas: Som en ansvarsmedveten investerare ska placeringar undvikas i företag vars huvudverksamhet utgörs av tillverkning eller försäljning av vapen eller annat krigsmateriel, tobaksprodukter, alkoholhaltiga drycker eller pornografi. Med miljöhänsyn, god etik och socialt ansvar menas att företag utöver lagstiftningen följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. De internationella normerna är uttryckta i FN:s deklarationer och konventioner. Investeringar skall därmed endast ske i företag som följer FN:s initiativ UNPRI (United Nations Principles for Responsibles Investments). Uppföljningen ska ske regelbundet. Vid överträdelse ska lämpliga åtgärder föreslås för Internfinans styrelse.
Motivering till förändring	
Frågan kring etiska placeringar har varit på tapeten under en tid. SLL har aldrig placerat eventuella likvida medel i annat än räntebärande papper och bankinlåning och ställs därför mycket sällan inför etiska överväganden. Den nya skrivningen slår fast vad som skulle gälla om situationen uppstod och ligger dessutom i linje med vad som står skrivet i stiftelseförvaltningens etiska riktlinjer.	

6.2 Riskhantering avseende medelsförvaltning

Befintlig lydelse

6.2.1 Placeringens likviditet

För att begränsa likviditetsrisk får placering ske i likvida räntebärande värdepapper och på bankkonto, därutöver får deposit användas.

6.2.2 Placeringens räntebindningstid

För att begränsa ränterisk, regleras den tillåtna genomsnittliga återstående räntebindningstiden för koncernens placeringar. Räntebindningstiden får uppgå till högst 6 månader för placeringsportföljen.

6.2.3 Derivat i medelsförvaltningen

Derivat får inte användas i tillgångsförvaltningen.

6.2.4 Motpartsstruktur för placeringar

För att begränsa kreditrisk regleras koncernens motparter vid placering enligt nedanstående fördelning.

Kategori	**Maximal placeringsvolym per kategori**
Svenska staten	Obegränsat
Av svenska staten helägda bolag med en löptid på upp till ett år. Internfinans styrelse ska godkänna emittent.	Max 900 mkr
Värdepapper utgivna av utländsk stat med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå på lägst en av följande:	Max 600 mkr

Standard & Poor's	A
Fitch	A
Moody's	A2

Ny lydelse

Landstingskoncernens likvida medel ska förvaltas med låg risk och stor hänsyn ska tas till framtida likviditetsbehov. Placeringar får endast i undantagsfall ha en återstående löptid på över 12 månader, derivat får inte användas i medelsförvaltningen.

Kreditrisken skall beaktas och placeringar i räntebärande värdepapper får endast ske om emittenten har en rating motsvarande lägst en av följande:

Standard & Poor's	A-
Fitch	A-
Moody's	A3

I övrigt begränsas risken av gällande regelverk i Riktlinjer för den finansiella verksamheten.

Banker med ratingnivå på lägst en av följande:		Obegränsat	Max 1 100 mkr
Standard & Poor's	A		
Fitch	A		
Moody's	A2		
Värdepapper utgivna av kommuner och landsting med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå motsvarande K-1 eller lägst en av följande:		Max 900 mkr	Max 500 mkr
Standard & Poor's	A-2		
Fitch	F-2		
Moody's	P-2		
Värdepapper utgivna av privat sektor med en löptid på upp till ett år och en ratingnivå motsvarande K-1 eller lägst en av följande:		Max 900 mkr	Max 500 mkr
Standard & Poor's	A-2		
Fitch	F-2		
Moody's	P-2		

Obegränsade medel får dock stå på konto i den bank där landstinget har sitt koncernkontosystem och räknas ej in i kreditrisken ovan.

6.2.5 Extern utlåning

Utlåning till landstingsexterna parter som inte regleras ovan får endast ske efter särskilt beslut i landstingsfullmäktige. Villkoren för utlåningen ska då fastställas för varje enskilt ärende.

6.2.6 Amortering

Likviditet kan användas till att i förtid amortera befintlig låneskuld.

Motivering till förändring

Förändringarna ser omfattande ut, men är i praktiken små. Mycket är komprimerat, flyttat till andra delar av Finanspolicyn eller till Riktlinjerna. Punkt 6.2.4 återfinns enligt förslaget i riktlinjerna. Punkt 6.2.5 är flyttad till punkt 3.7. Av övriga ändringar innebär punkt 6.2.2 en viss förlängning av tillåtna löptider i placeringsportföljen samt ett undantag för att täcka det fall förtida finansiering sker i syfte att minska riskerna i upplåningen.